

Η σύγχρονη ιστορία και εξέλιξη των μακροοικονομικών μεγεθών και δεικτών και η ανάλυση της πραγματικότητας στις παραμέτρους υγείας της χώρας, αναδεικνύουν αναμφίβολα τις υπαρκτές και δυσάρεστες κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιπτώσεις αλλά δε μπορούν και δεν πρέπει να αποτρέψουν τον οραματισμό. Ταυτόχρονα δεν είναι ικανή η συγκυρία να αποκλείσει την εξεύρεση λύσεων οι οποίες θα προκύψουν από όλους εμάς. Η ανάγκη διαλόγου και κατάθεσης ιδεών οφείλει να μετουσιωθεί σε συγκεκριμένες προτάσεις που θα αποτελέσουν το ελάχιστο κοινό σημείο σύγκλισης και αναφοράς αλλά και την αφετηρία ανάκαμψης και απεμπλοκής από τις εμμονές ανάλυσης με βάση το βεβαρυμμένο και άρρωστο παρελθόν.

Απαιτείται υπέρβαση ρόλων, ενίσχυση θεσμών, γενναιότητα και στρατηγική αντίληψη που θα οδηγήσει στη δημιουργία μιας Νέας Εθνικής Πολιτικής Υγείας για τον Έλληνα πολίτη και τον Έλληνα ασθενή. Ένα δεσμευτικό συμβόλαιο όλων των παραγόντων και συντελεστών είναι τώρα πιο απαραίτητο παρά ποτέ. Θα το πλαισιώνει ασφαλώς μια αυστηρή και συμπαγής οικονομοτεχνική ανάλυση αλλά το περιεχόμενό του θα προσδιορίζεται από τις πινελιές του ανθρωπισμού, της κοινωνικής ευαισθησίας, με το χρώμα της καινοτομίας και της υγιούς επιχειρηματικότητας που θα ενθαρρύνεται και θα αξιολογείται με συνέπεια.

Από το συνεχές και συνεπές νομοθετικό πλαίσιο που απαιτείται, οφείλει να απουσιάζει η λογική των εκπλήξεων, των μονοδιάστατων αποφάσεων, των αιφνιδιασμών, της αποσπασματικής προσέγγισης. Η διαφάνεια ως προϋπόθεση και η συνεργασία ως το αληθινό, δεν μπορούν να υποκατασταθούν από ένα ρυθμιστικό και κανονιστικό πλαίσιο το οποίο θα νομιμοποιεί στις συνειδήσεις το ψευδεπίγραφο και το απλά τυπικά αποδεκτό. Το σωστό από το αποδεκτό έχουν απόσταση. Τα προβλήματα θα είχαν ήδη λυθεί εάν δεν είχαν συστημικά χαρακτηριστικά και γενετική βάση σε ένα κράτος που οι μεταρρυθμίσεις είναι ο μοναδικός όρος επιβίωσης και ανάνηψης. Η πολιτεία μπορεί και πρέπει να ηγηθεί αυτής της προσπάθειας αρκεί να εκχωρήσει μέρος της αναγκαίας λήψης πρωτοβουλιών σε αυτούς που θα σταθούν υπόλογοι απέναντι στα όργανα και τους θεσμούς της για τα πεπραγμένα της επιχειρηματικότητας και την επιτυχία των αποτελεσμάτων της δράσης τους.

Ο χώρος της υγείας έστω και ως ένδυμα δε μπορεί να σταθεί στο κοινωνικό και εθνικό σώμα στηριζόμενος στα γυμνά πόδια που στερούνται σταθερών οικονομικών υποδημάτων. Η βιωσιμότητα του συστήματος υγείας και η ανάπτυξή του είναι σύμφυτη με την προβλεψιμότητα και το μακροχρόνιο προγραμματισμό. Το γεγονός ότι όλα δεν είναι οικονομικά προσιτά, η αλήθεια ότι δε μπορούμε να αντέξουμε το βάρος πολλών και καλών ως επίσης και η λογική ότι δε μπορούμε να έχουμε πρόσβαση σε καινούρια, δε σημαίνει ότι δεν αξίζουμε κάτι καλύτερο ή ότι δε δικαιούμαστε κάτι περισσότερο. Το πρώτο που θα πρέπει να κάνουμε είναι να διαχωρίσουμε το επείγον από το σημαντικό και να διακρίνουμε την έννοια του κόστους από αυτή της αξίας. Υπάρχουν κριτήρια. Είναι σαφή και περιεγραμμένα σε συγκεκριμένα εφαρμοσμένα μοντέλα που ανταποκρίνονται σε κάθε ανάγκη διαφορετικής ιδεολογίας, παιδείας, εκπαίδευσης και εμπειρίας από διάφορες γεωγραφίες αναπτυσσόμενων και ανεπτυγμένων κρατικών δομών. Πιο σημαντικό από τους διαθέσιμους πόρους είναι η σοβαρή διαχείρισή τους. Με έλεγχο, ευελιξία και αποδοτικότητα. Η κατανάλωση οφείλει να αντιστοιχεί στις ανάγκες και όχι στα περιθώρια όγκου και η εκπόνηση των πολιτικών να μην έχει μόνο τα ποσοτικά ογκομετρικά στοιχεία αλλά και τα ποιοτικά εκείνα που θα αυξήσουν το ιξώδες ενός υγιούς πληθυσμού που θα μπορεί έτσι να είναι περισσότερο παραγωγικός και άρα να οδηγηθεί σε οικονομική ανακούφιση και ευμάρεια. Οι επενδύσεις και η ανάπτυξη ως καταχρηστικοί όροι λεκτικών αναφορών και μόνιμης συνθηματολογίας, θα παραμείνουν φαντασιώσεις και ουτοπιστική θεώρηση όταν συνδέονται με ποινικοποίηση της δίκαιης και λογικής κερδοφορίας.

Η υγεία δε μπορεί να είναι το ζητούμενο αλλά οφείλει να προσδιορίζεται ως δικαίωμα. Η αύξηση των δαπανών μπορεί να τεκμηριωθεί και δεν πρέπει να έχει φοβικά χαρακτηριστικά στο όνομα ενός ιδιότυπου διαχειριστικού ρεαλισμού. Υπάρχουν πολλαπλασιαστές που δυστυχώς ακόμη αγνοούνται επιδεικτικά και οι οποίοι μπορούν να εξισορροπήσουν τη διαταραγμένη και ίσως επιδεινούμενη σχέση της πολιτικής και της επιχειρηματικότητας στην υγεία. Υπάρχουν διαπιστωμένες στρεβλώσεις και πρέπει να απαλειφθούν. Υπάρχει η έννοια του στέρεου δημοσιονομικού οφέλους και η λογική των παρεμβάσεων και πρέπει να προστατευθεί. Υπάρχει μια σειρά ανορθολογισμών στη σχέση ιδιωτικού και δημόσιου η οποία πρέπει να ισορροπήσει. Υπάρχει η κοινωνική ευαισθησία και πρέπει να διαφυλαχθεί. Υπάρχει η καινοτομία και πρέπει να αξιολογηθεί. Υπάρχει η αναγκαιότητα προτεραιοποίησης της πρωτοβάθμιας περίθαλψης και πρέπει να ενθαρρυνθεί και να επικροτηθεί. Υπάρχει η ανακούφιση, η θεραπεία, η πλήρης ίαση αλλά πρωτίστως οφείλει να υπάρχει η πρόληψη. Υπάρχει ο ασφαλισμένος και ο ανασφάλιστος, η κατανομή και η αναδιανομή αλλά υπάρχει και η ικανότητα ενός συστήματος που οφείλει να προβλέπει, να προγραμματίζει και να εκτελεί με συνέπεια τον προγραμματισμό σε όλες τις παραμέτρους του. Υπάρχει η ανάγκη ισοτιμίας αλλά υπάρχει και η παραγνωρισμένη ανάγκη των επιχειρηματικών κινήτρων που μας εξηγούν γιατί η διαφορά ανάμεσα στην επένδυση και την από-επένδυση είναι μόνο μια πρόθεση. Μιλώντας άλλωστε για προθέσεις υπάρχει τέλος η δίκαιη αναγκαιότητα αναγνώρισης των καλών προθέσεων. Ωστόσο η εποχή μας, η χώρα μας δεν αντέχει πλέον αποτίμηση προθέσεων αλλά μετρήσιμων αποτελεσμάτων. Υπάρχουν κλάδοι που είναι σε θέση να δημιουργούν υπεραξίες αξιοποιώντας απλά τις όποιες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Η φαρμακοβιομηχανία αποτελεί το καλύτερο παράδειγμα αυτού.

Έχουν διαμορφωθεί εύθραυστες ισορροπίες στο σύγχρονο «επιχειρείν» που σε συνδυασμό με την επιβάρυνση της καθημερινότητας του Έλληνα πολίτη και των συνθηκών αντιμετώπισης και νοσηλείας του Έλληνα ασθενή, κάνει την ασυμμετρία υγειονομικών πόρων και αναγκών πιο προφανή παρά ποτέ. Το αίτημα όπως εκφράζεται από τους πολιτειακούς φορείς για μια καθολική πρόσβαση και ισότιμη κάλυψη των υγειονομικών αναγκών του πληθυσμού οφείλει να μας βρει συμμάχους. Το απόλυτο σημείο αναφοράς της επιχειρηματικότητάς μας, δηλαδή το ασθενοκεντρικό είναι εξ ορισμού και ανθρωποκεντρικό. Απευθύνεται σε ένα σύστημα που οφείλει να είναι αξιόπιστο. Η συνεργασία είναι μονόδρομος.

Ολοκληρώνοντας, σε μια χώρα με σαφή δημογραφική επιδείνωση και ουσιαστική πληθυσμιακή μείωση, σε ένα κοινωνικά γερασμένο κράτος με πολλές ίσως ιδέες αλλά περιορισμένες νέες εφαρμογές, σε μια διαχείριση με μικρές τομές και ελάχιστες ανατροπές το ανθρώπινο πρόσωπο ενός αυστηρού αλλά δίκαιου τεχνοκρατισμού με τη συνέργεια της επιστήμης και της τεχνολογίας αποτελούν τη λύση. Η ανταγωνιστικότητα και η διασύνδεση με την έρευνα και την ακαδημαϊκή κοινότητα μπορούν επιπλέον να βοηθήσουν. Η εντατικοποίηση ως όρος και ως άρωμα της συνολικής προσπάθειας, δε θα έπρεπε να δημιουργεί συστολή ούτε φόβο. Η ενίσχυση κλάδων όπως η φαρμακοβιομηχανία ή οι εταιρείες ιατρο-τεχνολογικού εξοπλισμού και διαγνωστικών που συμβάλλουν καθοριστικά και διαχρονικά στην ανάπτυξη είναι όχι μόνο αυτονόητη αλλά και πρωτεύουσα.

Το μέλλον μας οροθετείται από το μέλλον του Έλληνα πολίτη και από τις δεσμεύσεις μας. Δίνουμε την απάντηση έχοντας την επιστήμη στο μυαλό μας, τον ασθενή στην καρδιά μας και την επιχειρηματικότητα στα χέρια μας.

Σας ευχαριστώ.

Μάκης Παπαταξιάρχης, Chairman AmCham Pharmaceutical Committee